

ÚHEL POHLEDU

scházení. Se „svým prezidentem“ Heinzem Fischerem (vpravo), jemuž letos končí druhý mandát, se včera přišel rozloučit i Pavel Kohout. FOTO PETER LECHNER

Díky, můj prezidente!

Heinz Fischer věnoval mimořádnou pozornost signatářům Charty 77 vypuzeným do exilu

PAVEL KOHOUT

Protože režim Gustáva Husáka mě dal vynést v roce 1979 do Rakouska a listopad 1989 vrátil do Čech, jsem obdařen dvojitou státní příslušností a dvěma státními prezidenty. Můj současný z Vídně, který se přijel rozloučit s naším prezidentem do Prahy, Heinz Fischer předtím dlouhá léta předsedal rakouskému parlamentu. Po Brunovi Kreiském to byl on, kdo věnoval maximální pozornost signatářům Charty 77 vypuzeným do exilu.

Byl to předsedův mluvčí Bruno Aigner, který ho věrně provází dodnes, kdo jeho méně pomohl mnoha českým exulantům překonat překážky rakouské byrokracie, která však, přiznejme, přispěla k téměř dokonalému fungování státu. Desítky mužů a žen mu vděčí třeba za to, že je doporučil příslušnému úřadu, který je promnemusel zdoluhavě prověřovat. Na pozvání Heinze Fischera upozornil například ne a mého syna Ondřeje, že ho do sněbovny přijde navštívit Vasil Bilak, a pozval tam v pravý čas nás i zpravodajské my televize ORF. Papaláš, který byl pové v demokratické zemi, musel zažít, že ho před běžícími kamerami zeptali dva eši, jak plní Československo usnesení elsinského dokumentu, když Ondřejova atka, ač dávno se mnou rozvedena, není léta za synem a vnukem do Vídně. Za dva týdny přijela...

Ačkoli mě Rakousko integrovalo, nepropojoval jsem tam do politického života,

protože jsem stále sledoval ten ve vlasti. Jedinou výjimkou byla prezidentská kampaň Heinze Fischera, v níž jsem ho veřejně podpořil. Správně jsem tehdy prorokoval, že bude-li zvolen, má alpská republika vystaráno hned na dvanáct let. Díky jeho umu, srdečnosti i taktu se mu konečně podařilo spojit společnost stále ještě polarizovanou nešťastným prezidentstvím Kurta Waldheima, jehož dostihla nacistická minulost, což zmobilizovalo starší voliče proti jeho kritikům.

V Praze místo Franze Josefa

Přestože je Rakousko pro své postoje asi víc ohroženo než Česká republika, potkával jsem ho neplánovaně ve středu města samotného i se ženou při cestě na oběd či nákup, se sólovými bodygárdy, kteří navíc udržovali takový odstup, že byli takřka neviditelní. Svědčilo to o jeho vztahu k občanům i občanů k němu, zdravili ho, ale neobtěžovali... Získal si mě i tím, že odpovídal na každý můj dopis, a hlavně tehdy, když jsme prožili vztahovou krizi.

Tehdy jsem ještě sloužil Pražskému divadelnímu festivalu německého divadla a požádal ho, aby přijel do Prahy na představení Burgtheateru historické tím, že se ve zlaté kapliče poprvé za 123 let její existence mělo hrát německy. Vzkázal mi, že má v jedné z řídkých pauz privátní program. Vzkázal jsem mu, že to divadlo subvencoval z vlastní kapsy sám císař Franz Josef a on by tam měl pouze být místo něho a promluvit. Vzkázal mi rozla-

děně, že zřejmě vím, kde by měl být, líp než on. Ale přijel, snesl, že mu na scéně překládám, ale byl tak našťvaný, že se mnou pak vůbec nemluvil, až... když jsme se před Vánoce ve Vídni zase objali.

Na večerní setkání mého prezidenta s naším prezidentem na Pražském hradě mě nepozval hradní ceremoniář, svou vřadypřítomností dokazující, že pán Hradu bez něho nemůže ani chytat lelky. I přivstal jsem si a dojel včera před desátou ráno do Pardubic, kde jsem přesedl do zvláštního vagonu Railjetu do Prahy. O mě vpuštění se postaral spolu s dávným spojencem Brunem Aignerem náš muž ve Vídni – velvyslanec Jan Sechter. Ohlásil jsem žasnoucímu prezidentovi, že mu jedu vstříc složit poklonu za všechno, co za svůj život vykonal pro nás Rakušany i pro nás Čechy. Neméně žasl v Praze hradní ceremoniář, když jsem chtěl nechtě – jinudy to nešlo – dokráčel po červeném koberci až k němu. V té kurjózní situaci tvrdil, že mi marně volal. Žádný záznam jsem doma nenašel.

Heinz Fischer bude už dnes zas ve Vídni a 8. června po zvolení nástupce/kyně zřejmě co nejdřív navlékne horolezeckou přilbu, aby po boku své choti a jako celý život jí jistě začal opět stoupat po stěnách úchvatných rakouských hor. Svou nejtěžší stěnu v prezidentském paláci zvládl bravurně. Díky, můj prezidento a příteli!

Autor je spisovatel

DISKUSE

Problém: příjmy, nebo výdaje zdravotnictví?

TOMÁŠ DOLEŽAL
TOMÁŠ MLČOCH

Lékaři a zdravotní sestry mají v České republice bezesporu výrazně nižší mzdy než jejich západní kolegové, což vede k jejich nespokojenosti a někdy i odchodu do zahraničí. V posledních dnech se rozpoutala veřejná debata o tom, co je za těmito nižšími mzdami. Dle zástupců České lékařské komory a odborů jsou hlavním viníkem nízké veřejné výdaje na zdravotnictví a vše vyřeší zvýšení platby za tzv. státní pojištění, prakticky vyšší příspěvek ze státního rozpočtu. My se však domníváme, že jsou to také soukromé výdaje ve zdravotnictví a organizace zdravotnictví, které hrají neméně významnou roli.

Celkové výdaje na zdravotnictví jako podíl HDP jsou pod průměrem OECD a výrazně pod západními zeměmi, to ano. Veřejné výdaje na zdravotnictví jsou ale pod tímto průměrem jen mírně. V České republice na rozdíl od západních zemí tvoří veřejné výdaje 85 procent rozpočtu zdravotnictví a rozdílem jsou především výdaje soukromé. Ty byly s velkou nevolí zavedeny formou poplatků za recept, návštěvu lékaře/pohotovosti, hospitalizaci a možnosti nadstandardu. Následně byly jako předmět politických kampaní zrušeny. Hlas lidu, hlas boží, dalo by se říci, ale proč tehdy neprotestovali zástupci ČLK a proč se nediskutovalo o tom, zda výpadek na příjmové stránce nesníží kvalitu zdravotní péče? Proč lidé ve volbách odmítli dodatečný zdroj příjmů na úkor domnělé rovnosti ve zdravotnictví?

Dle studie OECD Health at Glance 2015 nemůže být řeč o nedostatku lékařů v ČR, což je v debatě potlačováno. Podíl lékařů na 100 tisíc obyvatel je obdobný jako v ostatních zemích jsou například Dánsko, Německo, Nizozemsko nebo Francie. Přesto lékaři mají výrazně vyšší přesčasy a časovou zátěž. Jak to? Na vině je zcela jistě přebujelá akutní lůžková kapacita, neefektivita pohybu pacienta systémem vedoucím k duplikaci zdravotních výkonů z důvodů nízké elektronizace (například karta pacienta, elektronizace receptů aj.); a také vysoká byrokratická zátěž lékařů, kteří místo léčení „vyplňují papíry“. Nebylo by fér upozornovat i na tyto zcela zjevné nedostatky uvnitř zdravotnictví?

Nadto není nikde psáno, že zvýšení veřejných výdajů plynoucích do zdravotnictví přinese kýžené zvýšení platů lékařů. Netransparentní financování nemocnic je dlouhodobě kritizováno jako strany Evropské komise pro svou neprůhlednost, zejména v případě nákupů zdravotnických přístrojů a prostředků (od jehel až po magnetické rezonance).

České zdravotnictví je bezesporu podfinancované, ale na vině nejsou pouze výdaje ze státního rozpočtu. Proto bychom rádi apelovali i na ostatní aspekty zdravotnictví, které jsou dle našeho názoru neméně důležité: soukromé výdaje pacientů, efektivita poskytování zdravotních služeb a transparentnost financování. Tyto tři velice důležité aspekty zdravotnictví jsou často ve veřejných debatách potlačovány a problém českého zdravotnictví je redukován na otázku platů personálu. Nesklouzávejme k plytkým debatám o veřejných výdajích, ale hledejme skutečně konstruktivní, apolitická a dlouhodobá řešení.

Autoři pracují v Institutu pro zdravotní ekonomiku (IHETA)

POLEMIKA

Šumava – divoká příroda, nebo „divočina“?

VLADIMÍR ŘÍHA

Jiří Koželouh z Hnutí Duha ve svém článku *Darují nám poslanci divokou přírodu?* (LN 31. března) tá projednávanou novelu zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody krajiny jako správný krok k pořádné hraně divoké přírody. Vytýká jí jediné to, že „obsahuje zbytečné nedostatky, které divočinu ohrožují“.

egalizace bezzásahového režimu

a na ignorování nařízení vlády č. 163/1991 Sb., kterým byl NPŠ vyhlášen. Hnutí Duha ústy Jiřího Koželouha vlastně tvrdí, že tzv. bezzásahový režim je ta jediná správná cesta k ochraně přírodních hodnot a k rychlému vytvoření divočiny. Totó tvrzení má mnoho kritiků, ale protože jsou to pouzí odborníci na ekologii lesa a krajiny, mají do celoplošných médií přístup jen omezený, pokud vůbec; a oproti například Hnutí Duha jsou odkázáni pouze na odborné časopisy. Navíc píší věcně, nikoli propagandisticky, což pro leckoho

založeny jako lesy hospodářské; vedle nich se ostrůvkovitě zachovaly i zbytky původních lesů, ale ani ty nebyly zcela nedotčené. Šumavské lesy byly z hlediska plnění svých přírodních funkcí (to je to, co by skutečná ochrana přírody měla chránit) různé „kvalitní“ („kvalita“ pouze vyjadřuje lidský zájem, s přírodou nemá nic společného). Zejména lesy za tzv. „dráty“ se vyvíjely víceméně přirozeně a směřovaly k lesu přírodě blízkému s tendencí změny na prales. Tyto lesy byly věkově rozruzněné (rozdíl věku stromů byl

území NPŠ a ke vzniku velkoplošných monotónních holin s případnými staršími nárosty – dle Hnutí Duha k „divočině“. Současný stav lesů v NPŠ jako výsledek bezzásahového režimu má však k divočině daleko, a to v mnoha aspektech. Vznik pralesů byl reálně oddálen o stovky roků.

Jednoduché řešení komplexního problému

Propagandisté, bezzásahového režimu se ohánějí developery a „dřevozrouťy“, ale: podnikatelé se dřevem se ke

čí se podívat na znění §§ 31, 32 a 61 z. 114/1992 Sb., jež Jiří Koželouh evidentně nezná.

Hnutí Duha bezzásahovostí populisticky nabízí jednoduché řešení komplexního problému a je lhostejné, zda na základě jednoduchého vidění světa, nebo proto, že je to osvědčený postup k dosažení úspěchu. Demagogii však nelze vyvrátit stejně stručně, jako ji lze šířit, proti demagogii lze postavit pouze poznání, a to jak občanů, tak poslanců.

Jiří Koželouh vyjadřuje naději, že po-